

Овур кожууннун Ак-Чыраа ортумак школазы

 **Кылыг созунге
катаптаашкын
6 класс**

Эрттирген: Ак-Чыраа ортумак школазынын тыва дыл,
чогаал башкызы Тырык Анай-Кара Алдын-ооловна

*Кичээлдин темазы:

Кылыг сөзүнге катаптаашкын

*Сорулгазы

1.Өөренип эрткени тускай чугаа кезээ кылыг созунун утказы, темалыг бөлүктери, тургузуунун дугайында билиглерни улам ханы билиндирип, уругларнын бот-идекпейиниң дузазы-биле катаптаар.

2.Уругларның хайгаараар, деңнээр, туңнел үндүрер ажил-чорудулгазын деткип, сайзырадыры

3.Бот-тускайлаң ажилдап билирин, кижизиг аажы-чаңныг, сагынгыр болурун деткип, кижизидер

Ак-көк дээрим, алдын хүнүм!

Башкыларым, эжим-өөрүм,

Амыр-амыр, амыр-менди!

*Кичээлдин кыйгызы

Демниг сааскан теве
тудуп чиир

*Таблица-биле ажыл

№	чижектер		чижектернин дүрүмү
1	Өөрүп-хөглөп	А	Арын кожумаа
2	Чураан, чечектелген	Б	Хамаарылга хевири
3	Номну номчуза, угаан кирзе	В	Нарын кылыг сөзү
4	Мендиледим, шайладывыс.	Г	Шагда эрткен уе
5	Бажыңывыс, кичээлим	Д	Составтыг кылыг сөзү
6	Тайылбырлап берген, удеп каан.	Е	Даар наклонение

1	2	3	4	5	6

*Таблица-биле ажыл

№	чижектер		чижектернин дуруму
1	Өөрүп-хөглөп	А	Арын кожумаа
2	Чураан, чечектелген	Б	Хамаарылга хевири
3	Номну номчуза, угаан кирзе	В	Нарын кылыг сөзү
4	Мендиледим, шайладывыс.	Г	Шагда эрткен уе
5	Бажыңывыс, кичээлим	Д	Составтыг кылыг сөзү
6	Тайылбырлап берген, удеп каан.	Е	Даар наклонение

1	2	3	4	5	6
В	Г	Е	А	Б	Д

*Физкультминутка

*Мага-ботту дыштандырып,
Аяар оожум шимчээлиңер,
Бажывысты аай-дедир 1-2,
Холдарывыс өрү - куду 3-4
Адыштарны авый-шавый,
Аай-дедир дүрбүгүлээш,
Оожум аяар оруп алгаш,
Кичээливис уламчылаал.*

* Проект камгалалы

1-ГИ БОЛУК

«Бир-ле дүш үезинде ынаар улуг орук уунда куруг будук сыйылганын дыңнадым. Чаш чүрээм шапкыланып корга берген. «Мени кезип аппаар дээн-дир. Чаштына бээр аргам база чок. Кара-Сагыштыг Кижид-Араатанның чемижи болурум олдур» – дээн дүвүренчиг бодалдар Чараш-Шивиниң чүрөөн шивегейлей-ле берген.

Кижид-Араатан Чараш-Шивиниң мурнунга келгеш, эгиш-тыныштыг аажок чөдүргүлээн. Рюкзагын дүжүргеш, хар кырынга салып кааш, оон бичежек балды уштуп эккелген. «Аныяк, чараш шиви-дир мен. Оода-ла амдыы чылды төндүр чурттап алың, өршээ!» – деп, арыг сеткил-биле дилээш, Чараш-Шиви ишкирнигип ыглай берген.

Кижид ону дыңнаваан-даа, билбес-даа. Балдызын көдүрүп келгеш, та чүнү бодап келгени ол, Чараш-Шивини бир долгандыр кылаштааш, балдызының бизин хынап-хынап, ону рюкзагынче дедир суп алгаш, ийни куду далажы аажок бадыпкан

(Ш. Суваң)

2-ГИ БОЛУК
НОМ-БИЛЕ АЖЫЛ

МЕРГЕЖИЛГЕ 139

АР 79

* Проект «Кылдыныглар амыдыралывыста»»

Сорулгазы _____

1. Сөзүглелдин ады _____

2. Сөзүглелдин темазы _____

3. Кандыг уткалыг болуктер бар-дыр _____

* ыт _____

* аът _____

* инек _____

* хой _____

4. Кылдыныглар кандыг байдалда-дыр _____

6. Түңнел. Бис бодаарывыска кылыг сөзү дээрге чул? _____

Проект «Кылдыныглар амыдыралывыста»

Сорулгазы: _____

1. Сөзүглелдин ады _____

2. Сөзүглелдин темазы _____

3.

Кол маадырлар	кылдыныглары

4. Болуушкун кайы уеде болуп турарыл? _____

5. Шиви биле Кижиниң аажы-чаңнарын деңнээр _____

6. Бис бодаарывыска Шиви болгаш Кижидээрге _____

2017 чыл-
Россияда
ЭКОЛОГИЯ ЧЫЛЫ

Мен чуну билип алдым....

Мен бодаарымга, кичээл....

Мындыг туннелге келдим.....

***Рефлексия.**

**Демниг сааскан
теве тудуп чиир**

* Чогаадыг
«Кым болуксап тур мен?»»

* **Бажынга онаалга**

Улуу-биле четтирдим.